

Ágazati alapvizsga „kisokos”

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet alapján

1. Ágazati alapoktatás

Az ágazati alapoktatás a szakképzés 2020. szeptember 1-jétől indult új rendszerében jelenik meg. Az adott ágazathoz tartozó szakmák tekintetében a technikumban az első két tanévben, a szakképző iskolában az első tanévben széles körű ágazati alapismeretekre tesznek szert a tanulók, amelyet az **ágazati alapvizsga zár le**. Ez jogosulttá teszi a tanulót a szakirányú képzésbe való belépésre. A közös alapozás átjárhatóságot biztosít szükség esetén a technikum és a szakképző iskola között. A konkrét szakmát technikumban a 10. évfolyam végén, szakképző iskolában a 9. évfolyam végén, az adott ágazat sajátosságainak megismerését követően választja ki a tanuló. Az új rendszer ezzel is támogatja a tanulókat a számukra megfelelő pálya kiválasztásában.

2. Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga állami vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy **az ágazati alapoktatás elvégzését követően** tehet ágazati alapvizsgát.

Elsőként a tanulmányaikat 2020 szeptemberében megkezdők tehetnek ágazati alapvizsgát, technikumban – főszabály szerint – a 10., szakképző iskolában a 9. évfolyam végén. (Az érettségi végzettséggel rendelkezők számára a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő kétéves képzésben a szakmai alapoktatásra az első félévben kerül sor, így a szakmai alapvizsgát mindkét iskolatípusban az első félév végén teszik le a tanulók.)

Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó **valamennyi szakma** tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Vizsgabizottság, vizsgaszervezés, javítóvizsga

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló **ágazati alapvizsga vizsgabizottság előtt** kell letenni. A vizsgabizottság **elnökét** a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

Az ágazati alapvizsga elnökökre vonatkozó pályázati feltételeket a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara határozza meg, és a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamara teszi nyilvánossá.

A beérkezett pályázatokat a hatályos pályázati feltételekben meghatározottaknak megfelelően a területi gazdasági kamara elbírálja, és ágazati alapvizsga elnöki kinevezési javaslatként továbbítja az Magyar Kereskedelmi és Iparkamara részére.

A megfelelő ágazati alapvizsga elnöki pályázatokat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara hagyja jóvá.

Az ágazati alapvizsga elnök kinevezése 3 évre szól azzal, hogy az újonnan kinevezett ágazati alapvizsga elnöknek a kinevezést követő 6 hónapon belül – feladatának megfelelő szakmai színvonalon történő ellátása érdekében – on-line vizsgát kell tenni.

Az on-line nyilvántartási rendszerben szereplők részére az Magyar Kereskedelmi és Iparkamara igazolást állít ki arra vonatkozóan, hogy tulajdonosa jogosult az ágazati alapvizsga elnöki feladatok ellátására.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására **a tanulmányok alatti vizsga szabályait** kell alkalmazni. (A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.) A szakképző intézményekben szervezett és tartott tanulmányok alatti vizsgák vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg. A vizsga követelményeit és az értékelés szabályait a szakképző intézmény szakmai programjában kell meghatározni.

A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha az ágazati alapvizsgát eredménye elégtelen. Az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy elégtelen ágazati alapvizsgát tett, **a javítóvizsgát** a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is elégtelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.

Az alapvizsga eredménye

A tanuló sikeres vizsga esetén jogosult **a duális képzésbe (szakirányú oktatásba) való belépésre**. Az ágazati alapvizsga eredménye **a szakmai vizsga eredményébe beszámít**. Ez azt jelenti, hogy ha valaki egy szakma megszerzését követően az adott ágazathoz tartozó további szakmát kíván szerezni, az ágazati alapvizsgát nem kell megismételnie.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

Díjazás

A vizsgabizottság elnöke a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben meghatározott díjazásra jogosult.

A díjazás összege a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér (minimálbér) 40 százaléka, ha a vizsgázók száma tizenkét fő alatti, a 60 százaléka, ha a vizsgázók száma tizenkét és huszonnégy fő között van, illetőleg a 80 százaléka, ha a vizsgázók száma huszonöt fő fölött van.

A vizsgabizottság elnöke a fenti díjazáson felül további költségtérítésre nem jogosult.

A vizsgabizottság elnökének feladatai

Az ágazati alapvizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért. Ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgát és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja,

- a vizsga kezdetekor a vizsgáztató jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételtek. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható,
- egy alkalommal póttételt húzat a vizsgázóval, ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékoztatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani,
- rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre, amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését,
- ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el vagy a vizsga rendjét zavarja, figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A gyakorlati vizsgatevékenységet akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgatevékenység elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

A gyakorlati vizsgatevékenység megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgatevékenység rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgatevékenység helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

3. Különbségek a szintvizsga és az ágazati alapvizsga között

- A szintvizsgát a területileg illetékes gazdasági kamara szervezte, az ágazati szintvizsgát a szakképző intézmény.
- A szintvizsgát szakképesítésenként kellett teljesíteni, az ágazati szintvizsgát ágazatonként.
- A szintvizsga eredménye nem számított bele az év végi osztályzatba, az ágazati szintvizsga eredménye viszont nemcsak az év végi osztályzatba, de a szakmai vizsgáéba is beleszámít.
- A szintvizsgát csak a szakközépiskolai (és szakiskolai) képzésben tanulóknak kellett tenni, az ágazati szintvizsgát viszont a szakképző iskolai és a technikus tanulóknak is.

4. Kapcsolódó fogalmak

Szaktajékoztató

A szaktajékoztató a korábbi Országos Képzési Jegyzék, illetve az abban közzétett szakképesítések és részsakképesítések helyébe lépő olyan szakmákat, szakmairányokat, valamint azok leíró adatait tartalmazza, amelyek kizárólag a szakképző intézményben oktathatók. A szaktajékoztatóban nem szereplő, de az adott gazdasági ágazat által szükségesnek ítélt képzések (pl. a korábbi Országos Képzési Jegyzékből kikerülő egyes szakképesítések, illetve rész szakképesítések) a továbbiakban szakmai képzés keretében szervezhetők meg.

Szakma

A szakmák egy-egy ágazat legfontosabb képzettségét (és gyakorlatot) igénylő foglalkozásai.

Képzési és kimeneti követelmény

A képzési és kimeneti követelmények azokat a részletes követelményeket állapítják meg tanulási eredmény alapú (TEA) megközelítésben, amelyek alapján a szakmai képzés és a szakmai vizsgáztatás folyhat. A képzési és kimeneti követelményekben – részs szakmaként – meghatározható a szakmának olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé.